

SSP-Samrådets hørings svar om:

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven, færdselsloven og lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet (Effektivisering af straffesagskæden og af nævnsprocessen m.v. i Ungdomskriminalitetsnævnet, øget adgang til videregivelse og optagelse af fotos og forbedring af politiets muligheder for efterforskning)

SSP-Samrådet takker for muligheden for at kommentere og afgive hørings svar på ovennævnte forslag til lovændringer. SSP-Samrådets bestyrelse har drøftet udkastet og har følgende kommentarer:

2.9. Udvidelse af anvendelsesområdet for ungdomskriminalitetslovens § 2, stk. 1, nr. 1, og stk. 2, nr. 1, om personfarlig kriminalitet

SSP-Samrådet har ikke kommentarer til den sproglige rettelse omkring tilføjelse af § 119b i lovforslaget. SSP-Samrådet vil dog påpege, at der generelt i en konflikt mellem et barn/unge og en person i offentlig tjeneste, kan være en forhøjet risiko for afmagtsreaktioner fra barnet/den unges side. Derfor anbefaler SSP-Samrådet, at der altid vurderes, om der er en risiko for recidiv, og at såfremt der vurderes at være tale om en affekthandling, undlades en proces i UKN. Sager i relation til §119 sikres bedst løst ved en genoprettende håndtering med inddragelse af begge parter perspektiv fremfor et UKN-forløb.

2.10. Mulighed for at undtage børn og unge med svært nedsat psykisk funktionsevne fra nævnsbehandling

SSP-Samrådet er positivt indstillede overfor eksemplificeringen af, hvilke diagnoser, der indgår i betegnelsen angående 'nedsat psykisk funktionsevne'. Nogen børn havner netop i Ungdomskriminalitetsnævnet pga. deres psykiske tilstand men er allerede understøttet af Serviceloven, som justitsministeriet selv bemærker.

Det skal bemærkes, at ordningen er tilegnet kriminalitetstruede børn/unge og ikke børn/unge, hvis handlinger ikke giver anledning til mistanke om yderligere potentiel kriminel adfærd. SSP-Samrådet vil anbefale, at der altid foretages en vurdering af risikoen for, at unge igen vil lave kriminalitet, baseret på risiko- og beskyttelsesfaktorer, samt baseret på viden om den konkrete handling, der har fundet sted. Såfremt den unge på denne baggrund vurderes ikke at have risiko for recidiv, bør den unge ikke komme i UKN.

SSP-Samrådet vil anbefale en minimumsgrænse på 12 år for nævnsbehandling da 10-11-årige er børn og ikke unge, hvorfor de typisk må forventes at have meget svært ved at forstå og profitere af UKN-forløbet, herunder selve nævnsmødet. Kriminalprævention for 10-11-årige bør fokusere på helhedsorienterede tilgange med indsatser i det nære sociale miljø i opbyggende fællesskaber som familie, skole og fritidsliv, og bør ikke udmøntes i en straffliggende ramme, som UKN er.

Unge med nedsat psykisk funktionsevne alderssvarende til børn på 10-11 år bør også undtages nævnsbehandling.

SSP-Samrådet

Benny Husted

Formand

Tlf.: 2325 8547

Benny.husted@skanderborg.dk

Pernille Ødegaard Skovsted

Næstformand

Tlf.: 4053 3006

pede@gentofte.dk

www.ssp-samraadet.dk

04/04 2022

2.11. Øget mulighed for at anvende børnesagkyndige i sager vedrørende unge i alderen 15 til 17 år

SSP-Samrådet bakker op om tilstedeværelsen af børnesagkyndige i sager i Ungdomskriminalitetsnævnet. En børnesagkyndig er mediator, faglig formidler og sikrer, at der er forståelse og fælles fodfæste mellem nævnsbehandlingen og den pågældende unge. SSP-samrådet anbefaler, at en børnesagkyndig bør tilknyttes sagsbehandlingen som standard – også for de 15-17-årige, hvorefter der kan anmodes om, ikke at have tilknyttet en børnesagkyndig på specifikke sager, såfremt det ikke vurderes formålstjenligt.

Det gælder også i aldersgruppen 15-17-årige med 'nedsat psykisk funktionsevne' da disse kan have behov for yderligere kommunikativ støtte og vejledning.

2.12. Øget brug af straksreaktioner mv.

SSP-Samrådet bakker op om bemærkninger angående arbejdsskadeforsikring og forhold under arbejdsskadeloven og har ikke øvrige kommentarer på denne del.

I relation til indholdet og anvendelsen af straksreaktioner har SSP-Samrådet en række betænkkeligheder. I det fremsendte dokument beskrives det i lighed med tidligere således, at "straksreaktionen som udgangspunkt skal fastsættes ud fra principperne om "restorative justice"". Efterfølgende nævnes fortsat eksempler som at vaske brandbiler eller rengøre parker. Med mindre, at denne type straksreaktion ligger i umiddelbar forlængelse af den begåede handling – fx hærværk mod brandbiler eller i en offentlig park – og følger efter en genoprettende proces, hvor sagens parter er blevet hørt, kan disse aktiviteter ikke betegnes som værende "ud fra principperne om "restorative justice"". De vil i givet fald mere have karakter af en form for mini-samfundstjeneste, og bør således – hvis man ønsker denne tilgang – beskrives som sådan, og ikke som restorative justice-relaterede tiltag.

Hvis man med de nævnte eksempler reelt ønsker at beskrive aktiviteter, som faktisk ligger i forlængelse af den begåede handling, så er der et misforhold mellem det, at man ønsker flere straksreaktioner, og specifikt nævner disse aktiviteter, og det at der i UKN er meget få sager, der vedrører hærværk. Langt de fleste sager vedrører personfarlige forhold, hvor de nævnte eksempler – brandbilsvask og parkoprydning – *ikke* giver nogen mening ud fra et restorative justice-perspektiv. Det gør derimod konfliktmægling, som også nævnes, og som reelt er det eneste af de nævnte eksempler på straksreaktioner, der i større målestok vil være relevant ud fra et restorative justice-perspektiv, når man tager UKN-sagernes art i betragtning.

Når det samtidig beskrives, at kommunerne skal hjælpes til at kunne indstille til flere straksreaktioner, ved at der fremstilles et idékatalog med mulige reaktioner, oplever vi, at det taler ind i, at denne type straksreaktioner *netop* skal forstås mere som en slags mini-samfundstjeneste end som en genopretning af en skade, der er sket i relation til den aktuelle handling, der har givet anledning til UKN-sagen.

Det bør ifølge SSP-Samrådet tages til efterretning, at samfundstjenstligt arbejde som udgangspunkt *ikke* følger principperne om genoprettende ret. Det bør derfor præciseres, hvad der menes med de forskellige typer af straksreaktioner, og i forlængelse heraf appellerer SSP-Samrådet til, at straksreaktionerne – i fald at man stadig ønsker at arbejde med samfundstjenestelignende straksreaktioner – fremover tydeligt opdeles i to spor:

- 1) Et spor med udgangspunkt i genoprettende ret med et øget fokus på helende initiativer som f.eks. møder med skadeslidte og barnet/den unge med konfliktmæglere, som tilbyder mulighed for mæglingsmøder eller andre helende processer, som giver mening indenfor genoprettende ret. Her vil Konfliktrådet være en aktør, der bør involveres for at sikre kvaliteten af mæglingsmøder mm. På sådan et møde kan

det også aftales, at der skal ske en form for genoprettende arbejde, hvis det giver mening for parterne set i forhold til sagen. I SSP-samrådets optik giver det god mening, at fjerne vurderingen i §12 stk. 12 i relation til dette spor.

- 2) Et spor, der omfatter de samfundstjenstlige funktioner som en anden del af straksreaktionerne med tydeliggørelse af, at disse ikke hører til principper om genoprettende ret. I dette spor bør vurderingerne i §12 stk. 12 bevares, så relevansen af den samfundstjenestelignende opgave sikres. I den forbindelse bør det vurderes, om den valgte reaktion giver barnet/den unge muligheden for læring og udvikling, og om den kan risikere at virke kontraproduktivt.

Derudover mener SSP-Samrådet grundlæggende at en genoprettende proces bør iværksættes snarest muligt efter den lovbrudende handling har fundet sted. Det er derfor en udfordring, med tidsperspektivet for en straksreaktion, som det ser ud i dag, hvor nævnsmøderne ofte afholdes flere måneder efter handlingen. Hvis man ønsker en øget brug af genoprettende straksreaktioner, ville det være ønskeligt, hvis kommunerne kunne iværksætte konfliktmæglende/genoprettende initiativer inden et eventuelt nævnsmøde finder sted, og at disse så i forbindelse med et nævnsmøde kunne betragtes som en allerede afholdt straksreaktion.

I relation til genoprettende ret vil SSP-Samrådet overordnet set fortsat anbefale at justitsministeriet lader sig langt tydeligere inspirere af de norske genoprettende sanktioner Ungdomsstraff og Ungdomsopfølgning, både hvad angår nævnsmødernes forløb, og de beslutninger, der træffes vedrørende straksreaktioner.

SSP-Samrådet har ikke øvrige bemærkninger om lovforslaget og kan med ovenstående bemærkninger tilslutte sig lovforslaget.

SSP-Samrådet stiller sig naturligvis til rådighed ved spørgsmål mv. og ser frem til det videre arbejde med lovforslaget. Såfremt I måtte have spørgsmål, er I velkomne til at kontakte SSP-Samrådet på sekretariat@ssp-samraadet.dk.

På vegne af SSP-Samrådet

Benny Husted
Formand

Pernille Ødegaard Skovsted
Næstformand